

El document del mes

Requeriment per part de la Casa Provincial de Maternidad de Barcelona d'un certificat de bona conducta d'una família adoptiva. 1946.

JORDI ENFEDAQUE I NOVELL
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL

El document d'aquest mes és una carta que il·lustra una part de la nostra història que s'ha anat construint a partir de les vivències més particulars i potser més íntimes: l'adopció de molts infants foranis per part de moltes famílies rapitenques. A banda de l'acolliment d'infants dins de l'àmbit territorial més proper, la Ràpita, juntament amb moltes altres poblacions del nostre voltant, va rebre nens d'altres indrets que, en gran mesura, provenien de la beneficència de les comarques barcelonines.

La institució que va gestionar aquestes adopcions va ser la Casa Provincial de *Maternidad de Barcelona*¹. Aquella entitat benèfica va ser fundada l'any 1853 i des del seu origen va treballar per crear una xarxa de dides encarregades de la cria i cura d'infants que havien estat aban-

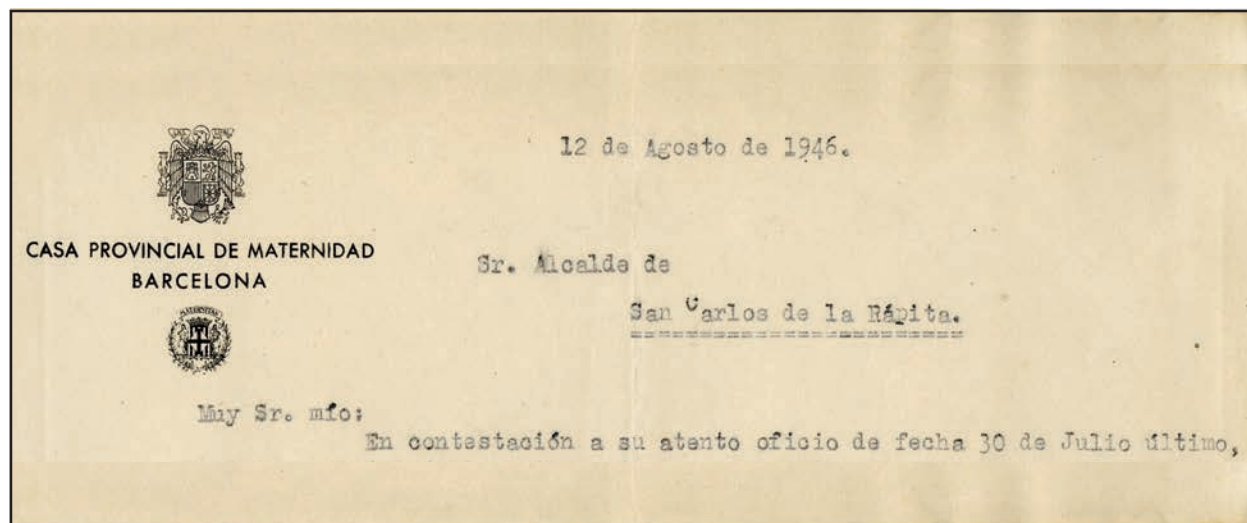
donats per aquells pares que no se'n podien fer càrrec². Aquella xarxa es va idear per evitar l'alt índex de mortalitat infantil. Ja que era preferible que els nens visquessin amb una família que no pas es quedessin a càrrec d'uns centres que comptaven amb unes instal·lacions que no complien amb les condicions mínimes per criar-los.

L'origen d'aquells nens era divers, des d'aquells infants nascuts en la mateixa casa de maternitat, fins aquells altres que eren donats o abandonats en aquella o altres institucions. Però bàsicament acollia casos del voltant rural i de la mateixa Barcelona. La Casa de Maternitat es feia responsable d'aquells nens fins a la seva majoria d'edat i, en l'afany de proporcionar unes bones condicions de vida, es buscaven famílies d'acollida. Aquestes famílies rebien uns diners a canvi i és per aquesta raó que se situen fora de l'àmbit més

proper a Barcelona, ja que les fàbriques oferien millors sous. Per tant, davant la possibilitat que les famílies receptores fossin massa pobres i no poguessin fer-se càrrec correctament, es van començar a cercar d'altres fora de l'àmbit urbà de Barcelona i de les poblacions més properes.

Aquest àmbit rural de destinació d'infants el trobem a Catalunya com també en altres indrets de l'Estat espanyol, majoritàriament a l'Aragó i a València. Inicialment els nens es van dirigir cap a les comarques centrals de Catalunya més properes a Barcelona, però més endavant són les Terres de l'Ebre les que presenten un pes receptor més important³.

La tria d'aquestes famílies es realitzava seguint un seguit de requisits que quedaven en part reflectits en el nostre document del mes. Aquesta carta la dirigeix la secretaria de la Casa Provincial de Maternidad de

Capçalera de la carta demanant informació sobre una família adoptiva

Barcelona a l'alcalde de la Ràpita. El cas que es presenta és el d'un jove del qual s'encarreguen uns parents de la primera parella d'acollida. Aquest canvi respon a la mort d'aquella primera família. Com que la situació inicial ha canviat, es demanava que els nous "confiantes" legalitzin la no-va situació. Per això se'l demana que facin arribar una instància a la Junta de Govern del centre sol·licitant poder-se fer càrrec del nen i adjuntar un seguit de documents: la partida de defunció dels anteriors encarregats, la partida de matrimoni de la nova família i els certificats de bona conducta emesos pels mossèn i l'alcalde. A banda, també es demanava una declaració del menor davant d'alguna autoritat local expressant l'afecte cap a aquella nova parella.

Com veiem, és present una tasca de control i de seguiment de tots els infants. La situació ideal hagués comportat la

realització d'inspeccions periòdiques, però era difícil portar-ho a terme. Per això es demanaven informes a les autoritats religioses o municipals com els abans exposats.

No sabem com va acabar el procés. Però en podríem saber més si ens proposéssim accedir a la documentació que del Fons documental de la Casa Provincial de Maternitat i Expòsits de Barcelona es troba custodiada a l'Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona. No cal dir que l'accés als registres de nodrisses i fulls de lactància del fons, als informes de rectors i dels alcaldes o a les inspeccions, poden explicar-nos com era la vida d'aquells infants i, de retruc, la de la vida de molta de la nostra gent més gran⁴.

⁴ MONTIEL PASTOR, José; Anar per tornar. La Casa Provincial de Maternitat i Expòsits de Barcelona com a centre d'una xarxa de redistribució de la població infantil (1853-1936). Comunicació del XI Congrés d'Història de Barcelona

– La ciutat en xarxa. Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona. 1-3 de desembre de 2009. Barcelona quaderns d'història. Barcelona, núm. 18 (2012), p. 349 (La Ciutat en Xarxa. Comunicacions. Resums, II).

2 Com cita José Montiel Pastor en el seu treball, durant el període 1853-1936 van ingressar a la Casa Provincial de Maternitat 54.464 infants.

3 MONTIEL PASTOR, José; op. cit.

4 José Montiel Pastor cita en el seu treball en relació a la inspecció realitzada a la Ràpita el 1913 el següent text: "Como he dicho en el informe de cada población que visité, en general todos los expósitos están sanos, al parecer bien cuidados y los tratan lo mismo que si fueran hijos propios, pero en cuanto a instrucción es casi nula, que también lo es para los demás propios de la población, los dedican al trabajo tan pronto pueden ayudar a sus padres adoptivos y están muy descuidados en materia religiosa." Que extreu de AHDB, lligall CC/VII-610.

Fiscal-comptable-laboral-assessorament marítim

Martínez Forner
&
Mariano Nebot
assessoria

Vicent Martínez Forner
Sergi Mariano Nebot

 murimarseguros

Agent d'assegurances embarcacions
de pesca i d'esbarjo

Sant Isidre, 97 - 107, esc.B, ent.4

☎ / Fax 977 743 900

martinezforner@telefonica.net
sergimariano@larapita.com

 murimarseguros
Mutua de Seguros a Prima Fija

SEGUROS MURIMAR, LA SEGURIDAD QUE VIENE DEL MAR

MURIMAR, líder nacional en número de buques pesqueros asegurados, les ofrece a los mejores precios, una serie de productos, para que no esté en ningún momento descubierto ante cualquier contingencia que afecte a:

ASEGURADORES DESAFÍO
ESPAÑOL EN LA
COPA AMÉRICA

- Cascos de buques pesqueros, mercantes, auxiliares de puerto.
- Embarcaciones de pasajeros.
- Responsabilidad civil del armador (P&I).
- Embarcaciones de recreo y deportivas, marinas deportivas, Club náuticos, regatas.
- Transportes de mercancías.
- Responsabilidad civil, RC patronal, travel líft, Cofradías, Asociaciones, Astilleros, Empresas de reparación.
- Accidentes personales (seguros convenio) individuales y colectivos, seguro obligatorio de viajeros.
- Multirriesgos (hogar, oficina, mercantil, pyme, comunidades, almacenes de pertrechos).